

۹۸ / ۱۱ / ۲۴

تعریف

احکام و حکایات

نشانه‌ها

حسن یلقان آبادی

بامقدمه آیت الله نجم الدین طبسی

www.ketab.ir

۵۷۱۲ ۹۱
۳۷۱۱-۵۱

نصب و ناصبی

تعریف، نشانه‌ها، احکام و حکایات

انتشارات دلیل‌ما

حسن بلقان آبادی

با مقدمه آیت الله نجم الدین طیبی

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: پرتو شمس

چاپ: نگارش

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

کد: /۰۱۹-۴۴۲-۶۰۰-۹۷۸

تلفن: شماره ۳۷۷۴۴۹۰ - ۳۷۷۳۳۴۱۳ (۹۸۲۵+)

دفتر مرکزی: قم - خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳

(ارتباط با ما) | www.dalilema.ir | Info@dalilema.ir (خرید آنلاین)

سواکز بخشش

قم - خیابان معلم - مجتمع ناشران - طبقه ششم - واحد ۹ | تلفن: ۳۷۷۴۴۹۸۸ و ۳۷۷۳۳۴۱۳

قم - خیابان صفائیه - روبروی کوچه ۲۰ - پلاک ۷۵۹ | تلفن: ۳۷۷۳۷۰۱۱ و ۳۷۷۳۷۰۰۱

تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخررازی - بخش پهن‌بند ی - پلاک ۶۱ | تلفن: ۶۶۴۶۴۱۴۱

مشهد - چهارراه شهداء - ضلع شمالی باغ نادری - کوچه شهید خوراکیان - طبقه اول | تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

سرشناسه: بلقان آبادی، حسن، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور: نصب و ناصبی تعریف، نشانه‌ها، احکام و حکایات / حسن بلقان آبادی؛
بامقدمه نجم الدین طیبی.
مشخصات نشر: تهران: دلیل‌ما، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۲۲۰ص ۱۴/۵x۲۱/۵ س.م.
شابک: 978 - 600 - 442 - 019 - 8

وضعیت فهرست نویسی: فیا
پادداشت: کتابنامه: ص. ۲۰۷ - ۲۲۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
پادداشت: نمایه.
موضوع: ناصبیان
Nasebin*
موضوع: ناصبیان -- تاریخ
Nasebin - History*
موضوع: طیبی، نجم الدین، ۱۳۳۲ -؛ مقدمه نویس
Tabusi, Najm al-Din
ردیف کتابخانه: ۱۳۹۵ ن: ۸۴ / ۵۴ / ۲۲۳
شماره رده دویی: ۲۹۷ / ۲۵۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۳۳۸۱۹

انتشارات دلیل‌ما

www.dalilema.ir

مرکز نشر و پخش کتب معارف اهل بیت (ع)
۹ سال ناشر نمونه و برگزیده کشوری
با تولید بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب

فهرست مطالب

- مقدمه حضرت آیت الله العظمی المودودی طبرسی ۱۱
مقدمه مؤلف ۱۷

فصل اول:

- تعریف نصب و ناصبی ۱۹
معنای لغوی نصب و ناصبی ۲۱
نتیجه و جمع بندی ۲۴
نصب و ناصبی در روایات شیعه ۲۷
جمع بندی روایات ۴۴
نصب و ناصبی در اصطلاح فقهای شیعه ۵۰
شیخ صدوق (متوفای ۳۸۱ هجری) ۵۱
شیخ طوسی (متوفای ۴۶۰ هجری) ۵۱
محقق حلی (متوفای ۶۷۲ هجری) ۵۳
علامه حلی (متوفای ۷۲۶ هجری) ۵۴
مقداد بن عبدالله سیوری (متوفای ۸۲۶ هجری) ۵۶

- ۵۷..... شهید ثانی (متوفای ۹۶۵ هجری).....
- ۶۰..... مقدس اردبیلی (متوفای ۹۹۳ هجری).....
- ۶۰..... عاملی صاحب مدارک (متوفای ۱۰۰۹ هجری).....
- ۶۱..... علامه محمد تقی مجلسی (متوفای ۱۰۷۰ هجری).....
- ۶۲..... فیض کاشانی (متوفای ۱۰۹۱ هجری).....
- ۶۴..... علامه محمد باقر مجلسی (متوفای ۱۱۱۱ هجری).....
- ۶۴..... سید مرتضیٰ انصاری (متوفای ۱۱۱۲ هجری).....
- ۶۵..... سید محمد کلانتر.....
- ۶۶..... سید محمد باقر جیرری (متوفای ۱۱۷۳ هجری).....
- ۶۶..... شیخ یوسف بحرانی (متوفای ۱۱۸۶ هجری).....
- ۶۷..... شیخ جعفر کاشف الغطاء (متوفای ۱۲۲۸ هجری).....
- ۶۹..... سید علی طباطبائی (متوفای ۱۲۳۱ هجری).....
- ۶۹..... مولی احمد نراقی (متوفای ۱۲۴۵ هجری).....
- ۷۰..... محمد حسن نجفی (متوفای ۱۲۶۶ هجری).....
- ۷۱..... شیخ انصاری (متوفای ۱۲۸۱ هجری).....
- ۷۲..... سید ابوالحسن اصفهانی (متوفای ۱۳۶۵ هجری).....
- ۷۲..... شیخ محمد تقی آملی (متوفای ۱۳۹۱ هجری).....
- ۷۳..... سید مصطفیٰ خمینی (متوفای ۱۳۹۸ هجری).....
- ۷۳..... شیخ محمد رضا طبسی (متوفای ۱۴۰۵ هجری).....
- ۷۴..... سید ابوالقاسم خوئی (متوفای ۱۴۱۳ هجری).....
- ۷۵..... سید محمد رضا گلپایگانی (متوفای ۱۴۱۴ هجری).....
- ۷۵..... سید عبدالاعلیٰ سبزواری (متوفای ۱۴۱۴ هجری).....
- ۷۶..... میرزا جواد تبریزی (متوفای ۱۳۸۵ شمسی).....

۷۷	سید علی سیستانی
۷۷	نصب و ناصبی در سخنان علمای اهل سنت
۷۷	مسعودی (متوفای ۳۴۶ هجری)
۷۸	حاکم حسکانی از اعلام قرن پنجم هجری
۷۹	ابن عبدالبر قرطبی (متوفای ۴۶۳ هجری)
۷۹	زمخشری (متوفای ۵۳۸ هجری)
۷۹	ابن تیمیه (متوفای ۷۲۸ هجری)
۸۰	نبی (متوفای ۷۴۰ هجری)
۸۱	ابن کثیر دمشقی (متوفای ۷۷۴ هجری)
۸۱	ابن حجر عسقلانی (متوفای ۸۵۲ هجری)
۸۲	بدرالدین عینی (متوفای ۸۵۵ هجری)
۸۳	آلوسی (متوفای ۱۲۷۰ هجری)
۸۳	شعیب الارنؤوط
۸۴	محققین کتاب «البدایة و النهایة»
۸۵	جمع‌بندی مطالب فصل اول
۸۵	گروه اول
۸۶	بررسی و نقد گروه اول
۸۷	گروه دوم
۹۲	گروه سوم
۹۲	بررسی و نقد نظریه گروه سوم
۹۳	دو سؤال مهم و پاسخ آن
۹۳	سؤال اول
۹۴	سؤال دوم

فصل دوم:

۹۷ علائم، نشانه‌ها و معیارهای نصب و ناصبی

فصل سوم:

۱۰۳ علت نصب و دشمنی با حضرت علی و اهل بیت علیهم‌السلام

فصل چهارم:

۱۰۷ احکام نصب و ناصبی

فصل پنجم:

۱۱۹ مراکز و شهرهای معروف و نصب و دشمنی با اهل بیت علیهم‌السلام

۱۲۱ اصفهان

۱۲۲ بصره

۱۲۶ شام (حمص و دمشق)

۱۳۱ کتک خوردن نسائی توسط شامیان

۱۳۳ کشته شدن محمد بن یوسف گنجه‌ای توسط سامیان

۱۳۵ کوفه

۱۳۵ فارس

۱۳۶ مدینه و مکه

۱۳۷ مصر

فصل ششم:

۱۳۹ گروه‌ها و طوایف معروف به نصب و دشمنی با اهل بیت علیهم‌السلام

۱۴۱ اتباع معاویه در صفین

۱۴۲ امویان

۱۴۳..... خوارج

۱۴۸..... طایفه اودی ها

۱۴۸..... عثمانیه

۱۴۹..... عده‌ای از حاضرین در کربلا

۱۵۰..... قریش

فصل هفتم:

۱۵۱..... چند حکایت و داستان درباره دوستان و دشمنان اهل بیت علیهم‌السلام

حکایت اول:

۱۵۳..... نقشه وزیر ناصبی علیه سیمیان بحرین و کمک امام زمان علیه‌السلام

حکایت دوم:

۱۶۱..... ماجرای رازی و قمی

حکایت سوم:

۱۶۵..... ماجرای خلعی و خوابی که باعث هدایتش گردید

حکایت چهارم:

۱۶۷..... تیزهوشی و حاضر جوابی سید رضی

حکایت پنجم:

۱۶۸..... سیلی خوردن از حضرت علی علیه‌السلام در خواب

حکایت ششم:

۱۶۹..... دعوی معاویه با علی

حکایت هفتم:

۱۷۰..... سرانجام و عاقبت توهین به حضرت علی علیه‌السلام

حکایت هشتم:

از آوه تا ساوه همان مقدار راه است که از ساوه تا آوه..... ۱۷۴

حکایت نهم:

سید حمیری هنگام وفات..... ۱۷۵

حکایت دهم:

خطاب جهنی و حضرت علی علیه السلام..... ۱۷۷

حکایت یازدهم:

ابودردا در پیرس..... ۱۷۸

حکایت دوازدهم:

عمر و بن سعید اسدق رضی الله عنه جزئی توهین به حضرت علی علیه السلام..... ۱۷۹

حکایت سیزدهم:

پادشاه روم و قاضی ارتش..... ۱۷۹

حکایت چهاردهم:

عاقبت و سزای توهین به حضرت علی علیه السلام..... ۱۸۱

فهارس عمومی..... ۱۸۳

قدمه حضرت آیت الله نجم الدین طوسی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على أشرف الخلائق أبي القاسم
محمد ﷺ و على آله الطيبين و السادة المنتجبين الأخيار ﷺ سيما إمام
زماننا الحجة بن الحسن المراد ﷺ رحمة ربه و أرواح العالمين فداء.
پیامبر اکرم ﷺ می فرماید:

دو صنف از امت من بهره و حظ از اسلام نبرده اند. گروه اول
کسانی هستند که با اهل بیت من بنای دشمنی و جنگ
گذاشته اند و گروه دوم نیز افرادی هستند که در دین غلو کرده
و از آن فاصله گرفته و منحرف شده اند.

از همان دوران حیات طیبیه رسول مکرم اسلام ﷺ عداوت بنای
عداوت و دشمنی با اهل بیت پیامبر ﷺ را گذاشته تا جایی که

۱. « قال النبي ﷺ: صنفان من أمتي لانصيب لهما في الاسلام: الناصب لأهل بيتي حرباً
و غال في الدين مارق منه ». من لايحضره الفقيه: ج ۳، ص ۲۵۸، باب ۱۲۴، باب ما أحل الله
عز وجل من النكاح و ما حرّم منه، ح ۱۰/۱۲۲۵.

پیامبر ﷺ به بعضی از آنان به عنوان گلیه فرمودند:

چه شده است شما را هنگامی که نام اهل بیت من برده می شود، همانند کسی که دانه انار در صورتش می ترکانند روترش می کنید؟!^۱

ادی البتة علت این عداوت و دشمنی و نصب را باید در جنگ های بدر، احد، خندق و خیبر جو یا شد زمانی که اکثر سران و مشرکان قریش و دسائیس حضرت علی علیه السلام به خاک مذلت می افتادند. این دشمنی و عداوت توسط بنی مکه همان شجره ملعونه^۲ سازماندهی شد و با کادرسازی و تربیت مشرکان و مراکز علمی و فرهنگی خود، آنان را به عنوان امامان جمعه و جراحات، ضامین، استناداران، مفسران و فقها به جامعه تزریق کرده^۳ و بدین ترتیب فضای جامعه را آلوده کردند

۱. «مالي... إذا ذكر آل محمد كأنما يفتأ في وجوهكم» - «المرمان» فولذي بعثني بالحق نبياً لو جاء أحدكم يوم القيامة بأعمال كأعمال الجبال ولم يجيء به بواقي مني بن أبي طالب لأكتبه الله عزوجل في النار». الأمالي / شيخ طوسي: ص ۳۰۸، المجلس السعدي بشر، أحاديث أبي منصور السكري، ح ۶۶/۶۱۹ وبحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار: ج ۲۷، ص ۱۷۱، كتاب الإمامة، باب أنه لا تقبل الأعمال إلا بالولاية، ح ۱۲.

۲. محمّد بن جرير طبري می نویسد: همه مسلمانان متفق القول معتقدند که مقصود از شجره ملعونه در قرآن، بنی امیه هستند. «ولا اختلاف بين أحد أنه أراد بها بني أمية». تاريخ الأمم والملوك: ج ۵، ص ۶۲۱، حوادث سال ۲۸۴ هجری قمری.

۳. «و خلف معاوية خلق كثير يحبونه و يتغالون فيه و يفضلونه إما قد ملكهم بالكرم و الحلم و العطاء، وإما قد ولدوا في الشام على حبّه و تربي أولادهم على ذلك و فيهم جماعة يسيرة من الصحابة و عدد كثير من التابعين و الفضلاء و حاربوا معه أهل العراق و نشؤوا على النصب...». سير أعلام النبلاء: ج ۳، ص ۱۲۸، شرح حال معاوية، ش ۲۵.

و بر خلاف آیه شریفه: ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾^۱ حب اهل بیت علیهم‌السلام را به عنوان ضد ارزش و بغض، دشمنی و حتی قتل آنان را به عنوان ارزش معرفی کردند و شواهد آن نیز روی کار آمدن نواصبی همچون مروان بن حکم، عبدالملک بن مروان، خالد بن عبدالله قسری و حجاج بن یوسف ثقفی می‌باشد.

بنی‌امیه هرچند تلاش فراوانی را برای تثبیت و جا انداختن این بدعت به کار بردند، اما نتوانستند این سم مهلک و زهر قاتل را به تمامی جامعه اسلامی بزنند؛ لذا بودند عده کثیری از اهل سنت که ولایت و ارادت و علاقه خود نسبت به امیرالمؤمنین علیه‌السلام - هرچند به عنوان خلیفه چهارم - رسالت اهل بیت و خاندان رسالت علیهم‌السلام را محفوظ و محکم نگه داشتند. نویسندگان کتاب‌های «شواهد التنزیل لقواعد التفضیل»، «فضائل فاطمة الزهراء» و «خصائص امیرالمؤمنین علیه‌السلام» از سوی تعدادی از عالمان بزرگ اهل سنت - بدون حاکم حسکانی، حاکم نیشابوری و نسائی گواه و شاهد خوبی بر عدم تأثیرپذیری جمع کثیری از اهل سنت از بدعت امویان است.

با توجه به مطالب ذکر شده، عالمان بزرگ شیعه - همچون شیخ صدوق، شیخ طوسی، علامه حلی و... نیز در کتاب‌های فقهی و کلامی خودشان بین اهل سنت و نواصب فرق گذاشته و تفکیک قائل شده و حساب عموم اهل سنت را کاملاً از نواصب جدا می‌دانند.

شیخ صدوق علیه السلام بین اهل سنت و نواصب فرق گذاشته و می فرماید:

کسانی که همه اهل سنت را ناصبی می دانند، جاهل هستند.^۱

شیخ طوسی علیه السلام اهل سنت را به دو گروه تقسیم کرده و می فرماید:

مخالفین اهل بیت علیهم السلام دو گونه هستند، طایفه ای از آنان نه تنها

با اهل بیت علیهم السلام دشمنی ندارند، بلکه اظهار مودت و دوستی

می کنند، خوردن ذبائح این گروه جایز است.^۲

شهادت می فرماید:

راد از ناصبی کسانی هستند که دشمنی خودشان با اهل

بیت علیهم السلام را اعلام می کنند و این صنف در دنیا کم هستند؛ اما

کسانی که منکر آنند اهل بیت علیهم السلام هستند ناصبی نامیده

نمی شوند، بلکه این عده را مخالف حق می نامند.^۳

۱. «و الجهال يتوهمون أن كل مخالف ناصبٌ وليس كذلك». من لا يحضره الفقيه: ج ۳،

ص ۲۵۸، باب ۱۲۴، باب ما أحل الله عز وجل من النكاح والحرم منه، ذیل ح ۱۰/۱۲۲۵.

۲. «و المخالف لآل محمد علیهم السلام علی ضربین: ضرب یحل أكل ذبائحهم و هم الذین لا یعادون

آل محمد علیهم السلام و یتظهرون مودتهم، و الثانی لا تحل ذبیحتهم و هم الخوارج و ضایعهم من

میغضی آل محمد علیهم السلام». تهذیب الأحکام: ج ۹، ص ۷۱، کتاب الصيد و الذبائح، باب ۲،

باب الذبائح و الأطعمة و ما یحل من ذلك و ما یحرم منه، ذیل حدیث ۳۴/۲۹۹.

۳. «ما قوله دام ظله في تعريف الناصبي؟ هل هو من جحد إمامة الأئمة علیهم السلام أو أحدهم؟ أو

انقبض وجهه عند ذكر فضيلة؟ أو غير ذلك؟ وفي ذبیحته؟ و هل يرث أهل الحق أم لا؟ أفتنا

مأجوراً. الجواب: الأصح أن الناصبي هو الذي يعلن بعداوة أحد من الأئمة علیهم السلام، لا من یجحد

إمامتهم مطلقاً، فإن ذلك مخالفٌ للحق لا ناصبي و علی هذا فالناصبي قليل الوجود في

الدنيا، و حيث يتحقق لا تحل ذبیحته و لا یلحقه حکم المسلم». رسائل الشہید الثاني: ج ۱،

ص ۵۹۲، أجوبة مسائل السيد ابن طراد الحسيني، مسألة ۱۷.

در کتاب وزین «نصب و ناصبی» تألیف محقق و فاضل ارجمند
حجت الاسلام شیخ حسن بلقان آبادی سبزواری تحقیق و سبعی در تعریف
نصب و ناصبی با استناد به روایات و کتاب‌های فقهی قدما و معاصرین
شیعه صورت گرفته است. نویسنده با بیان نشانه‌های نصب و ناصبی
و آوردن جریانات و شواهد از نواصب، انصافاً موضوع جدید و بدیعی
را تقدیم جامعه اسلامی کرده است. شکر الله سعیه و کثر الله أمثاله.

نجم‌الدین طبسی

قم مقدس / ۲ رمضان / ۱۴۳۷ قمری

مؤسسه ولاء صدیقه کبری علیه السلام

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و«ملاة و السلام على سيدنا و نبينا أبي القاسم محمد ﷺ و على أهل بيته الطاهرين الطاهرين ﷺ سيما الحجة بن الحسن المهدي ﷺ أرواحنا له الفداء»

واژه‌ها و اصطلاحات «نصب» و «ناصب» از واژه‌ها و مفاهیمی است که در فقه شیعه دارای احکام و آثار نامیه از قبیل کفر و نجاست می‌باشد. درباره این واژه‌ها و مفاهیم همسویب ان و اشار و احکام آن کتاب‌های مختلفی از سوی نویسندگان شیعه و سنی نوشته شده و علامه آقابزرگ تهرانی در کتاب شریف «الذریعة إلى تصانیف الشیعة» به بخشی از کتب نوشته شده در این باره اشاره کرده است^۱ اما متأسفانه اکثر کتاب‌های ذکر شده در دسترس عموم مشتاقان و علاقه‌مندان قرار ندارد.

۱. الذریعة إلى تصانیف الشیعة: ج ۱۴، ص ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۴ و ج ۱۵، ص ۹۴، ۹۵ و ۲۴۰ و ج ۱۶، ص ۲۳۳ و ج ۱۸، ص ۱۰۳ و ج ۱۹، ص ۲۷ و ۷۶ و ج ۲۱، ص ۷۶ و ۲۷۵ و ج ۲۴، ص ۱۴ و ج ۲۵، ص ۱۲.

در نوشتار حاضر سعی شده واژه‌های نصب و ناصبی از نظر لغت و اصطلاح فقها تعریف شده و به علائم، نشانه‌ها، شاخصه‌ها، علل و احکام نصب و ناصبی نیز اشاره شود و در ادامه، شهرها، مراکز، طوایف و گروه‌های معروف به نصب و دشمنی با اهل بیت علیهم‌السلام نیز معرفی شده و در فصل پایانی کتاب چهارده حکایت و داستان آموزنده و مربوط به دوستان و دشمنان اهل بیت علیهم‌السلام ذکر شده است.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از حضرت آیت‌الله نجم‌الدین طبسی که در تمام مراحل تحقیق همچون پدری دلسوز و مهربان حقیر را راهنمایی نمودند، صمیمانه تشکر نمایم.

حسن بلقان آبادی

قم مقدس / ۵ رمضان / ۱۴۳۷ قمری

بسم الله و لاء صدیقه کبری علیها‌السلام